

پیش‌ها و پانچ‌ها

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌ها شیخ محمد صالح المنجد حفظه الله تعالى

موضوع:

۱. احکام؛ اموات
۲. احکام؛ طب و تداوی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ**پرسش**

نویسنده: دانشجوی پزشکی

تاریخ: ۱۳۹۵/۸/۲۳

در شرع اسلامی که من می‌شناسم تشریح میّت مسلمان حرام است. آیا این حکم صحیح است؟

پاسخ

تاریخ: ۱۳۹۵/۸/۲۵

مسئلاً میّت مسلمان به تبع زنده‌ی او محترم است و با این وصف، هر عملی که بی‌احترامی به آن محسوب می‌شود، جایز نیست و بریدن و جدا کردن اجزاء آن بدون ضرورت یا مصلحت مرّجحه، بی‌احترامی به آن محسوب می‌شود و بنا بر نظر علامه منصور هاشمی خراسانی حفظه الله تعالی مستوجب دیه است؛ چنانکه فرموده است: «مَنْ أَخْرَجَ قَلْبَ مَيِّتٍ أَوْ كَبِدَهُ ظُلْمًا فَعَلَيْهِ الدِّيَةُ»^۱؛ «هر کس قلب یا کبد میّتی را از روی ستم خارج کند، بر عهده‌ی او دیه است»، ولی آیا بریدن و جدا کردن اجزاء آن در موارد ضرورت یا مصلحت مرّجحه مانند احراز قتل یا تشخیص سبب آن یا نجات جان کودکی که در شکم میّت است یا نجات جان مسلمان نیازمند به پیوند عضو، جایز است؟ بدون شک آری؛ چراکه در موارد تزاحم، واجب مهم‌تر بر واجب مهم مقدم می‌شود و این یک حکم عقلی و مبتنی بر عدالت است و خداوند فرموده است: «أَفَلَا تَعْقِلُونَ»^۲؛ «آیا پس عقل را به کار نمی‌برید؟!» و فرموده است: «اغْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَى»^۳؛ «عدالت کنید، آن به تقوا نزدیک‌تر است»؛ همچنانکه بریدن و جدا کردن اجزاء میّت مسلمان برای آموزش پزشکی، از موارد ضرورت یا مصلحت مرّجحه محسوب می‌شود، مشروط به اینکه اولاً آموزش پزشکی برای دانشجویان مسلمان و برای حفظ جان مسلمانان باشد، ثانیاً آموزش پزشکی بدون بریدن و جدا کردن اجزاء میّت مسلمان ممکن یا کافی نباشد، ثالثاً بریدن و جدا کردن اجزاء میّت مسلمان

۱. گفتار ۴۴، فقره‌ی ۴

۲. الأنبياء/ ۱۰

۳. المائدة/ ۸

با وصیت او یا اذن ولیّش و ولیّ امر مسلمانان باشد، بر خلاف بریدن و جدا کردن اجزاء او برای نجات جان کودک موجود در شکمش یا نجات جان مسلمان نیازمند به پیوند عضو که «اضطرار» محسوب می‌شود و بنا بر نظر علامه منصور هاشمی خراسانی حفظه الله تعالی نیازی به وصیت میّت یا اذن اولیاء ندارد^۱.

بیتنا اطلاعیه
مجلس ائمه مجتهدین خراسانی

۱. نگاه کنید به: گفتار ۴۴، فقره‌ی ۳ و ۶.